

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Mateřská škola Adélka, Brno, U Velké ceny 8,
příspěvková organizace**

U Velké ceny 8/573, 623 00 Brno

Identifikátor školy: 600 107 281

Termín konání inspekce: 21. – 22. září 2004

Čj.:	12-1312/04-11087
Signatura:	ol2ay102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřskou školu (dále též MŠ) s plně vytiženou kapacitou 75 dětí ve třech věkově smíšených třídách zřídilo Statutární město Brno, městská část Brno – Kohoutovice, Bašného 36, 623 00 Brno. Od 1. ledna 2001 je příspěvkovou organizací. Sdružuje školní jídelnu, jejíž kapacitu (99 jídel) vhodně využívá. Nabízí obědy i cizím strávníkům, kteří se orientují na racionální výživu. MŠ se dlouhodobě prezentuje výchovně-vzdělávacím programem, který vede děti ke zdravému životnímu stylu, včetně vytváření vhodných stravovacích návyků. V tomto ohledu má jedinečné postavení mezi mateřskými školami, neboť se zdravou výživou zabývá promyšleně a systematicky a řada rodičů si ji proto vybírá.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu v mateřské škole,
- průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Pedagogickou činnost zajišťuje s plným pracovním úvazkem šest učitelek, včetně ředitelky. Jejich kvalifikovanost je z hlediska předepsaných podmínek vynikající. Všechny splňují požadavek odborné a pedagogické způsobilosti pro učitelství v MŠ. Navíc má jedna učitelka bakalářské studium speciální pedagogiky – obor logopedie a další učitelka magisterské vzdělání rozšířené specializačním studiem dramatické výchovy na vysoké škole (VŠ). Ředitelka v rámci celoživotního vzdělávání tento obor při VŠ v současnosti studuje a svých poznatků při práci s dětmi vhodně využívá. Pokud jde o skladbu úvazků, jednotné nástupy učitelek do dvou tříd nereagovaly dost pružně na pozdní ranní příchody dětí. Každodenní střídání služeb pedagogických pracovníků z důvodů organizování mimoškolních odpoledních aktivit zohledňovalo více jejich potřeby než potřeby dětí.

Základní pravidla chodu MŠ i kompetence všech zaměstnanců určuje dobře zpracovaný organizační řád. Spolu s dalšími vnitřními normami umožňuje dobrou orientaci v povinnostech a zodpovědnostech pracovníků a zabezpečuje plynulý provoz celého zařízení. Zavedený informační systém uvnitř MŠ funguje přirozeně. Využívá jak osobních kontaktů tak písemných sdělení. Diskutované a problematické informace se otevírají na pedagogických radách. Jejich četnost je optimální a tak relativně často umožňují vzájemnou komunikaci.

Ředitelka zodpovědně promýšlí personální zabezpečení MŠ. Pedagogická stránka řízení a plnění programových záměrů jsou pro ni prvořadé. Práci pro školu věnuje veškerou péči a energii. Kompetence v rámci organizace sice dobře rozdělila, přesto však řadu činností, které s nimi souvisejí dotahuje a vykonává sama. Ve vedení a kontrole si nevytvořila příliš efektivní systém, což pak vyvažuje vysokým osobním nasazením. Hospitace provádí plánovitě, s důrazem na pozitivní zjištění. Vhodně postihuje klady i zápory pedagogického působení. Neformuluje však zcela jasně závěry pro další práci a nekontroluje dost důsledně jejich naplňování. Velkou váhu přikládá dalšímu vzdělávání a podporuje jej. Učitelky sice hodně navštěvují vzdělávací akce, ale ve většině případů upřednostňují spíše svoje zájmy, než potřeby

programu MŠ. K hodnocení zaměstnanců přistupuje ředitelka diferencovaně. Svým příkladem a podporou dalšího vzdělávání ovlivňuje pozitivně jejich profesní růst.

Personální podmínky MŠ byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

MŠ má k dispozici jednopatrovou budovu, která byla k tomuto účelu postavena. Patří k ní pěkná a rozlehlá zahrada. Je vybavena účelným, v jednotném stylu zbudovaným sportovním zařízením, které vytváří vhodné podmínky pro realizaci pohybových a relaxačních aktivit.

Činnosti s dětmi probíhaly ve třech kmenových třídách a na ně navazujících hernách, které v odpolední době slouží k odpočinku. Velké místnosti, propojené se sociálním zařízením a šatnou, napomáhají průběžné organizaci činností a skýtají dostatek prostoru k pohybovými aktivitám. Stabilně rozložená lehátka ve dvou hernách však během dne tuto možnost do jisté míry omezovala. Členitost tříd (např. hudební, výtvarné a hrací koutky), jejich vybavení starším i moderním nábytkem, zohledňujícím rozdílnou tělesnou výšku dětí, vytváří podnětné prostředí. Vkusná výzdoba dětskými výtvoři a nápaditě řešené nástěnky pro rodiče dodávají celému interiéru radostnou náladu. Pedagogická knihovna je bohatě zásobena a průběžně doplňována aktuální literaturou.

Dostatečné množství rozmanitých hraček, stavebnic, knih a pomůcek, přehledně uspořádaných a uložených v dosahu dětí, přispělo k vyšší kvalitě výchovně-vzdělávací práce. Děti měly velkou zásobu materiálu pro výtvarně-pracovní činnosti. Účelné vybavení tělovýchovným náradím a značné množství přírodního materiálu jim poskytovaly dostatek podnětů ke spontánnímu pohybu a stimulovaly k tvořivě dramatickým činnostem. MŠ vlastní funkční audiovizuální techniku a je dobře zásobena mnohdy i velmi neobvyklými pomůckami pro hudební aktivity.

Ředitelka svými běžnými vstupy do tříd sleduje využívání rozličných pomůcek. Zpracovala plán postupného obnovování vnitřního zařízení i celé budovy.

Úroveň materiálně-technických podmínek MŠ byla posouzena jako velmi dobrá.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍCH ČINNOSTÍ

Výchovně-vzdělávací program

MŠ si zpracovala na období let 2003 – 2006 školní vzdělávací program (ŠVP) „Jsme kamarádi z Adélky a jsme celý rok spolu“. Navázala v něm na předcházející projekt, který byl zaměřen na zdravý životní styl a výživu. V tomto zaměření pokračuje a rozšířila jej o další cíl, směřující k rozvoji etických hodnot. Soustřeďuje se sice především na rozvoj osobnosti i na vytváření žádoucích postojů a intelektuální složku poněkud opomíjí, přesto však ji prostřednictvím třídních vzdělávacích programů (TVP) realizuje. Při tvorbě ŠVP se MŠ opírala o kriticky a zodpovědně provedenou analýzu a hlavní pozornost věnovala tomu, jak daných záměrů, včetně evaluace, dosáhnout. Zásady a principy, které si pro svoji práci vytýčila, jsou v souladu s pojetím Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (Věstník MŠMT, ročník LVII, sešit 5, 2001, č. j. 14 132/01-22). Kontrola i vyhodnocování probíhají pravidelně, ale v souvislosti s TVP neujasněně.

Povinná dokumentace je vedena řádně a prokazatelným způsobem.

Organizace výchovně-vzdělávací práce většinou odpovídala hygienickým požadavkům i specifickým nárokům předškolních dětí a přispívala k uspokojování jejich potřeb. Pozitivně působily především pohoda, uvolněné přechody mezi činnostmi, podpora věnovaná hrovým a spontánně pohybovým aktivitám, možnost výběru tekutin nabízených k pití (voda nebo čaj). Objevily se však i dílčí nedostatky. Malá pružnost v organizaci oběda omezila jeho plynulost. Požadovaná délka pobytu dětí venku byla v době inspekce krácena. Způsob používání skleniček při realizaci pitného režimu zvyšoval riziko jejich záměny.

Vnější informační systém je funkční a pružný. S vedením MŠ úzce spolupracuje občanské sdružení "Klub rodičů" (od r. 1992). Pomáhá při organizování kulturních a společenských akcí. Mateřská škola nabízí dětem řadu aktivit - logopedie, keramika, pohádkové pískání, angličtina hrou, cvičení pro rozvoj pohybových dovedností, které zajišťují učitelky MŠ v odpoledních hodinách a v mimopracovní době.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávacích činností

Vysoká kvalifikovanost učitelek, zejména v oblasti tvořivé dramatiky měla pozitivní dopad na celkovou kvalitu výchovně-vzdělávací činnosti mateřské školy. U některých učitelek však jejich zažitý tradiční způsob práce ji spíše snižoval, především v průběhu řízených činností.

Spontánní činnosti

V plánování se učitelky zaměřovaly především na přípravu činností. Cíle pojímaly buď velmi obecně, bez konkrétnější specifikace, nebo je vztahovaly k úkolům výchovných složek. Metody a formy práce, které volily, dávaly dětem dostatek možností pro spontánní aktivity. Většinou podporovaly sebedůvěru a sociální učení, respektovaly potřeby i emoční vyladění dětí. Ty toho přirozeně využívaly, volně se pohybovaly, hrály si zaujatě. Učitelky jim ponechávaly možnost výběru mezi různými druhy činností i prostor pro seberealizaci a pohybovou aktivitu. Pouze v některých případech působily jejich vstupy do her rušivě. Ojedinelé pak nevěnovaly průběhu spontánních aktivit náležitou pozornost. Ukončování činností probíhalo nenásilně a umožňovalo dětem se individuálně a ve svém tempu uplatnit. Komunikační prostředí vznikalo přirozeně a dávalo prostor k verbálním projevům. Převážně pěkný vztah učitelek k dětem navozoval příjemnou atmosféru a podporoval v nich pocit jistoty a bezpečí. I přes citlivý a vnímavý přístup však učitelky nedokázaly vždy vhodně a pohotově využít náhodně vzniklých situací k rozvoji problémového a situačního učení.

Motivace vycházela z vhodně připraveného prostředí a velmi dobré dostupnosti hraček i pomůcek. Jejich uložení a uspořádání přirozeným způsobem navozovalo pořádek a řád. Učitelky podporovaly tvořivost a fantazijní nápady dětí. V některých případech je vedly ke spolupráci a samostatnému rozhodování. Nevěnovaly však dostatek pozornosti podnětům, které napomáhaly přirozenému objevování a práci s chybou, zejména při individuálním působení. Hodnocení bylo převážně adresné, pozitivní a posilovalo kladné projevy dětí.

Průběh spontánních činností byl hodnocen jako velmi dobrý.

Řízené činnosti

Učitelky se cíleně připravovaly především na řízené činnosti. Tématické plánování sloužilo spíše k označení motivačního než integrovaného celku. Chybělo ujasnění vzdělávacích potřeb dětí, vůči jejich velmi rozdílným individuálním předpokladům a vzhledem k začátku školního roku. Zvolené téma respektovalo spíše plán, než úroveň zvládnutých adaptačních problémů dětí. To pak způsobilo malou diferenciaci v nabídce řízených aktivit i v pestrosti použitých

metod. Některé učitelky se uchylovaly k metodickému schematismu, případně k udílení pokynů. Pozitivní však bylo, že stavěly především na smyslové a pohybové výchově, ojedinele i na tvořivé dramatice. Vše probíhalo průběžně a ve skupinách. Prostřednictvím manipulování a smyslového vnímání učitelky při pracovních a výtvarných aktivitách vhodně děti aktivizovaly a procvičovaly jejich dovednosti a znalosti. I když použité prostředky a postupy byly na místě, mnohdy působily samoučelně. Učitelky je ale dětem nevnucovaly, nechávaly na nich, zda se zapojí. Souběžně jim umožňovaly si hrát. Tím jejich potřeby z psychohygienického hlediska uspokojovaly. Většinou byly pro děti i vhodným partnerem. Jen některé učitelky měly potřebu dominance a s tím související i převahu verbálního projevu nad dětmi, včetně řešení situací, se kterými by si děti poradily samy. Ostatní naopak hezky pracovaly s pravidly soužití, učily děti komunikovat a promyšleně je vedly k naslouchání. Někdy však nebyly dost důsledné a upevňování daných pravidel nedotahovaly až do individuálního působení.

Motivace k řízeným činnostem se vztahovala především k naplánovanému tématickému celku, již méně zohledňovala aktuální potřeby dětí. Učitelky pak na ně dost pružně nereagovaly a držely se spíše plánovaného tématu. V hodnocení dávaly dětem většinou pozitivní a motivační zpětnou vazbu, orientovanou na posilování zážitku úspěchu, ale ne vždy účinně vůči jednotlivcům.

Hodnocení průběhu řízených činností bylo na dobré úrovni.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Pohybové dovednosti dětí odpovídaly jejich věku. MŠ pro ně vytvořila optimální podmínky, jak materiální, tak i výchovně-vzdělávací. Většina učitelek využívala všech možností k podpoře dětského pohybu, včetně rozvoje jemné motoriky. Sebeobslužné dovednosti měly rozdílnou úroveň, podle toho při jakých činnostech je děti uplatňovaly. Souviselo to s péčí, kterou učitelky vytváření správných návyků té které oblasti věnovaly. Při oblékání a při jídle vedly děti k samostatnosti důsledněji než při hygieně. Opomíjely používání ubrousků při stolování. Děti odkládaly přibory na holé stoly. Také zdvořilostním návykům nebyla věnována patřičná pozornost. Přesto se děti navzájem chovaly hezky, ohleduplně a bez konfliktů. Pro rozvoj komunikačních, jazykových a řečových dovedností vytvářela MŠ příznivé klima. Většina dětí prokazovala velmi dobrou schopnost přirozeně a plynule hovořit. Děti se v MŠ cítily spokojeně, vystupovaly sebevědomě a bez ostychu. Vzájemně si pomáhaly a přiměřeně spolupracovaly. Jejich projevy poukázaly na běžnou úroveň poznatků, včetně těch, které se vztahují k životnímu prostředí. Rozvoji myšlenkových operací a schopností se promyšleně a cílevědomě škola nevěnovala. Při spontánních hrách děti uplatňovaly velkou představivost, bohatou fantazii a tvořivost. Tu projevovaly i při činnostech estetického charakteru.

Hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce MŠ bylo celkově velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

MŠ se v roce 2003 zapojila do charitativního projektu Arcidiecézní charity Praha „adopce na dálku“. Sedmileté holčičce z Indie tak umožnila vzdělání. Finanční prostředky získává prodejní výstavkou dětských prací, kterou každoročně pořádá ve spolupráci s „Klubem rodičů“.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Podkladová dokumentace – *Dotazník pro ředitele před inspekci, Podkladová inspekční dokumentace – mateřské školy* ze dne 20. září 2004
2. *Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2004* Č.j. JMK 33596/2003 OŠ ze dne 20. listopadu 2003
3. *Povolení výjimky ředitelem MŠ podle § 4 odst. 8 vyhlášky č. 35/1992 Sb., o mateřských školách* ze dne 8. ledna 2003
4. *Zřizovací listina* ze dne 9. října 2000
5. *Vnější řád MŠ Adélka Brno, U Velké ceny 8, příspěvková organizace* ze dne 1. září 2004
6. *Organizační řád mateřské školy, Organizační členění a struktura* ze dne 1. února 2002
7. *Pracovní doba učitelek pro školní rok 2004/2005*
8. *Vnitřní řád mateřské školy* ze dne 1. února 2002
9. *Uspořádání dne dětí v mateřské škole pro školní rok 2004/2005*
10. *Personální obsazení školy pro školní rok 2004/2005*
11. *Přehled docházky 1., 2. a 3. třídy* ze září 2004
12. *Přehled výchovné práce 1., 2. a 3. třídy pro školní rok 2004/2005*
13. *Seznam dětí pro školní rok 2004/2005 - 1., 2. a 3. třída*
14. *Pedagogická diagnostika dítěte – 1., 2. a 3. třída pro školní rok 2004/2005*
15. *Evidenční list pro dítě v mateřské škole - 1., 2. a 3. třída ve školním roce 2004/2005*
16. *Zmocnění k odvádění dítěte z mateřské školy pro školní rok 2004/2005*
17. *Personální dokumentace – doklady o dosaženém nejvyšším vzdělání pro školní rok 2004/2005*
18. *Pracovní náplň všech zaměstnanců ve školním roce 2004/2005*
19. *Rozhodnutí o přijetí dětí do mateřské školy pro školní rok 2004/2005*
20. *Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005*
21. *Inspekční zpráva* ze dne 27. dubna 2000
22. *Knihy úrazů pro školní rok 2004/2005*
23. *Dotazník pro rodiče*
24. *Pracovní plán školní rok 2004/2005*
25. *Školní vzdělávací program Jsme kamarádi z Adélky a jsme celý rok spolu na období 2003 – 2006*
26. *Zápisy z hospitací ve školním roce 2003/2004*

ZÁVĚR

Plná kvalifikovanost, včetně vyššího vzdělání nad rámec požadované kvalifikace, které absolvuje či dosáhla polovina pedagogického sboru, jasně stanovená pravidla chodu školy, zodpovědné vedení zaměstnanců pozitivně ovlivnily výchovně-vzdělávací činnost MŠ. Nižší efektivita byla zaznamenána v rozložení pracovních úvazků učitelek a v kontrolním systému.

Materiálně-technické podmínky vhodně podporovaly výchovně-vzdělávací proces. MŠ jim věnuje trvalou péči a usiluje o jejich stálou kultivaci ve smyslu funkčnosti a estetiky. Vzhledem k počtu dětí však nevyužila zcela účelně možnosti, které se jí z prostorových hledisek nabízejí.

Kladné hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce ovlivnila zjištění, která se týkala především klimatu, jež MŠ vytváří pro uspokojování přirozených potřeb dětí, úroveň dětských sociálních dovedností, projevujících se především při spontánních činnostech a zdravé výživy dlouhodobě realizované ve vysoké kvalitě. Negativní zjištění se vztahovala hlavně k řízeným aktivitám, kde se malá cílevědomost a nejasnost v plánování v duchu současných změn a v motivaci promítly do ne zcela efektivně použitých způsobů práce s dětmi.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrná)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu PaedDr. Eliška Vencálková

..Eliška Vencálková, v. r.....

Člen týmu Mgr. Marie Koutná

..Mgr. Marie Koutná, v. r.....

V Brně dne 8. října 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. října 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Renata Šimečková

..Renata Šimečková v. r.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního

*týmu, tj. Česká školní inspekce - Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno.
Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.*

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-11-04	12-1040/04/212-952
Zřizovatel	2004-11-04	12-1040/04/212-952

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.